

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ผู้ประเมินได้นำเสนอผลการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน
2. วิธีดำเนินการประเมิน
3. สรุปผลการประเมิน
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1.1 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

1.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วิธีดำเนินการประเมิน

2.1 ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ มีจำนวนทั้งสิ้น 307 คน ประกอบด้วย

2.1.1 เจ้าหน้าที่ และครูการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จำนวน 19 คน

2.1.2 แกนนำนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จำนวน 9 ตำบล ๆ ละ 32 คน รวมจำนวน 288 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม (Check List) ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบเลือกตอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ และครูการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นแบบประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของ ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 2 สำหรับแกนนำนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นแบบประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของ ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

3. สรุปผลการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) สรุปผลดังนี้

ตอนที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ และครูการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นแบบประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของ ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

1. กลุ่มของเจ้าหน้าที่ และครูการศึกษาออกโรงเรียนผู้ตอบแบบประเมิน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 63.20 ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง พนักงานราชการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 63.20 และมีประสบการณ์ในการทำงานการศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ระหว่าง 10-19 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของ ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมมี ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$)

2.1 ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบท พบว่า เจ้าหน้าที่และครูการศึกษาออก โรงเรียนอำเภอท่าอุเทนมีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนา ทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษา ออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$)

2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าเจ้าหน้าที่และครูการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอท่าอุเทนมีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ของศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$)

2.3 ด้านกระบวนการ พบว่า เจ้าหน้าที่และครูการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน มีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$)

ตอนที่ 2 สำหรับแกนนำนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นแบบประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทนจังหวัดนครพนม

1. กลุ่มของแกนนำนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 อายุ ระหว่าง 1-19 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 อาชีพ เกษตรกร จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างระดับทักษะชีวิตก่อนและหลังการอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีทักษะชีวิตก่อนอบรมโดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$)

ส่วนทักษะชีวิตหลังการอบรมโดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\mu = 4.18$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ($\mu = 4.16$) และด้านการแก้ปัญหา ($\mu = 4.16$) ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างระดับทักษะชีวิตก่อนและหลังการอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ เมื่อพิจารณาทักษะชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการโดยรวมพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีทักษะชีวิตหลังการอบรมมากกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ด้านผลผลิตกลุ่มของแกนนำนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีการนำทักษะที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวันมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$)

4. อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ผู้ประเมินอภิปรายผล ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และครูการศึกษาออกโรงเรียนและแกนนำนักศึกษาการศึกษาออก โรงเรียน อำเภอท่าอุเทน พบว่า โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า

ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบทโดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกลุ่มจังหวัด นโยบายของ หน่วยงาน และสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ เมือบสน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์ และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วราวุธ สาสีสี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมใน โรงเรียน :กรณีศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม วัตถุประสงค์ โครงการมี ความสำคัญและความจำเป็นต่อนักเรียน นักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากด้านปัจจัย เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรพบว่า มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อมาก โดยผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม สนับสนุนโครงการให้แก่บุคลากรในหน่วยงานได้เรียนรู้ ผู้รับผิดชอบโครงการมีการนำความรู้จัดอบรมขยายผลให้กับครูทุกท่านในสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบ โครงการมีความรู้ สามารถตอบคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน ปัจจัย เกี่ยวกับความเหมาะสมของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรพบว่า มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ มาก การดำเนินโครงการมีความเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร มีการจัดทำเอกสารสรุปรายการ ใช้จ่ายงบประมาณของโครงการชัดเจนมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการ ปัจจัยเกี่ยวกับ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีอาคารสถานที่ในการปฏิบัติ กิจกรรมของโครงการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ อุปกรณ์สนับสนุนในการใช้งานมีความเพียงพอการจัด วัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมในการจัดบุคลากรรับผิดชอบ งานบริหารในโครงการ ความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารบุคลากรในสถานศึกษาใน สถานศึกษามีความมุ่งมั่น ทুমเท อุทิศตนให้กับการพัฒนาสถานศึกษา ความถูกต้องครบถ้วนและทันสมัย ของเนื้อหาหลักสูตร ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบวิธีการอบรมมีความเหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเนื้อหา

ความทันสมัยตรงตามสภาพของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตา คติศิริภูษ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแม่ทา-วิทยาลัย จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 พบว่าการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแม่ทาวิทยาลัย จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 ตามรูปแบบ CIPP Model พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ปัจจัยประเมินเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือและกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนได้สนับสนุนยานพาหนะ หรืองบประมาณในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือหัวหน้าระดับได้นำเอาผลการจัดทำสารนิเทศ มาแก้ไข ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ผลการประเมินพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ เมื่อบสน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสม ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ความเหมาะสมด้านบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมของงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวม ผลการประเมินอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก การตรวจสอบการปฏิบัติ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีการกำหนดบทบาทและเจ้าหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการ มีการจัดระบบการบริหารโครงการ โดยยึดรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์ระบบการบริหารโครงการอย่างชัดเจน การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากมีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการ มีการวางแผนการติดตามและนิเทศการดำเนินโครงการ การพัฒนาบุคลากร มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะการปฏิบัติหน้าที่ มีการกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่บริหารโครงการที่สอดคล้องกับทักษะความรู้ความสามารถซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิวัติ ใจเมือง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนซีเหล็กพิทยาคม โดยใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP MODL) ประเมินในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ เมื่อบสน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ พบว่า การดำเนินงานตามแผน ความสามารถในการบริหารโครงการ และการกำกับติดตาม การดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

วารวุธ สาลีสี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน : กรณีศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ด้านกระบวนการ มีคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน และมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจวางแผนร่วมกันทุกระดับอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินด้านผลผลิตจากการติดตามผลผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นต่อการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีการนำทักษะที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เหมตเกียรติกุล (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โรงเรียนร่มโพธิ์วิทยาพบว่า ผลการประเมินผลผลิตของโครงการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของ มณฑนา บรรพสุทธิ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับการวิจัยของ แหวดดาว ดวงจันทร์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาใช้กิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นภายหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมทักษะชีวิต และสอดคล้องกับการวิจัยของสุภาพร นกเจริญ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านภาวะเผชิญกับอารมณ์ของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเยาวชน มีความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น ความรับผิดชอบ การมีแรงจูงใจ การตัดสินใจ และแก้ปัญหา สัมพันธภาพ ความภูมิใจตนเอง ความพอใจในชีวิต และด้านความสุขสงบทางใจเพิ่มขึ้น

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาได้นำเสนอเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารายครั้งต่อไปของผู้ที่สนใจในประเด็นที่คล้ายกัน

5.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินโครงการ

5.1.1 ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบทที่กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ

5.1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นควรสนับสนุน ด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ให้ครบสมบูรณ์ และเพียงพอ และควรมีการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้ในการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เข้ารับการอบรม

5.1.3 ด้านกระบวนการ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสัมมนาวิทยากรให้การอบรม เรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

5.1.4 ด้านผลผลิต สถานศึกษาควรมีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตัวทั้งในสถานศึกษาและในชีวิตประจำวันอย่างยั่งยืนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของค่ายทักษะชีวิตให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนที่ดีมีประสิทธิภาพในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรนำผลการประเมินโครงการที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบ โดยส่งเสริมกิจกรรมที่สถานศึกษาสามารถทำได้ดียิ่งขึ้นไป

5.2.2 สถานศึกษาควรนำกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ประสบผลสำเร็จมาจัดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตด้านที่มีค่าเฉลี่ย

5.2.3 ควรขยายโครงการให้ครอบคลุมนักศึกษาในสถานศึกษาและเหมาะสมกับนักศึกษาทุกช่วงวัยที่อยู่นอกระบบ